

**LIETUVOS EUROPOS
SAJUNGOS POLITIKOS
2008–2013 METŲ
STRATEGINĖS KRYPTYS
„DAUGIAU EUROPOS
LIETUVOJE IR LIETUVOS
EUROPOJE!“**

TURINYS

<i>ĮVADAS</i>	3
<i>Nuostatos dėl Europos Sąjungos ateities – lygios teisės stipriose institucijose</i>	3
<i>Lietuvos Europos Sąjungos politikos strateginės kryptys</i>	5
<i>Sėkmingo Lietuvos ES politikos strateginių kryptių įgyvendinimo sąlygos</i>	7
<i>I KRYPTIS. MŪSŲ EUROPA – TVIRTI RYŠIAI TARP ŽMONIŲ</i>	8
<i>II KRYPTIS. SOCIALINĖ EUROPA – VISUOMENĖS GALIMYBĖS IR GEROVĖ</i> .	9
<i>III KRYPTIS. KONKURENCINGA EUROPA – LAISVA IR VEIKSMINGA VIDAUS RINKA</i>	10
<i>IV KRYPTIS. BENDRA VALIUTA – TOLESNĖS ES INTEGRACIJOS LINK</i>	12
<i>V KRYPTIS. ES BIUDŽETAS – BENDROMS PROBLEMOMS SPREŠTI</i>	12
<i>VI KRYPTIS. PAŽANGOS EUROPA – INFORMACINĖ VISUOMENĖ, MOKSLO PLĖTRA IR NAUJOS IDĖJOS</i>	14
<i>VII KRYPTIS. SAUGI EUROPA – INTEGRUOTA IR VEIKSMINGA ENERGETIKA</i>	16
<i>VIII KRYPTIS. TVARI EUROPA – ŠVARI APLINKA, DARNUS TRANSPORTAS IR KAIMO PLĖTRA</i>	17
<i>IX KRYPTIS. EUROPA BE SIENŲ – LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO ERDVĖ</i>	19
<i>X KRYPTIS. VIENINGA EUROPA – SVARUS BALSAS PASAULYJE</i>	23

IVADAS

Lietuvai tapus Europos Sąjungos (ES) nare buvo realizuotas vienas iš svarbiausių šalies valstybingumo įtvirtinimo tikslų. Pasiekus šį tikslą, Lietuvos Europos integracija nesibaigė – tai tęstinis procesas. Lietuvos įsitvirtinimas politinėje, institucinėje, ekonominėje ir kultūrinėje Europos bendruomenėje yra tinkamiausias ir patikimiausias būdas įtvirtinti nepriklausomybės laimėjimus, užtikrinti nacionalinį saugumą, išplėsti Lietuvos įtaką ir sustiprinti valstybės autoritetą. Tai geriausiai įgyvendinama per aktyvų ir sėkmingą dalyvavimą ES veikloje.

Lietuvos ES politikos paskirtis – aktyviai dalyvauti ES sprendimų priėmimo procese ir siekti, kad šie sprendimai atitiktų nacionalinius ir bendrus ES interesus, prisidėtų prie Lietuvos piliečių saugumo ir gerovės, kurtų geresnes valstybės ir visuomenės raidos sąlygas. Svarbu, kad Lietuvai toliau integruojantis į ES stiprėtų Lietuvos ir kitų ES valstybių narių piliečių bendrumo jausmas, tvirtėtų įvairiapusiai ryšiai, o valstybė būtų valdoma remiantis esminiais Europos demokratijos ir gero valdymo principais.

Lietuvos ES politikos strateginės kryptys – tai vidutinio laikotarpio strateginis dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į bendruosius valstybės raidos prioritetus ir visuomenės lūkesčius, yra išdėstyti pagrindiniai Lietuvos ES politikos principai ir numatytos 2008–2013 metų strateginės kryptys. Lietuvos ES politikos strateginių kryptų tikslai yra šie:

pirma, išdėstyti esmines Lietuvos nuostatas dėl ES vizijos, t.y. kaip ES turėtų toliau vystytis ir koks būtų Lietuvos vaidmuo šiame procese;

antra, nustatyti gaires, kuriomis remiantis būtų formuojama ir įgyvendinama aktyvi, nuosekli ir rezultatyvi Lietuvos ES politika ir kurios padėtų išskirti Lietuvos institucijų veiklos ES prioritetus;

trečia, stengtis, kad Lietuvos ES politika būtų dar aiškesnė ir suprantamesnė, tuo paskatinti visuomenę labiau įsitraukti į ES klausimų svarstymą;

ketvirta, prisidėti prie Lietuvos pasirengimo pirmininkauti ES Taryboje 2013 metais – nustatyti Lietuvos pozicijos ir prioritetų gaires aktualiaisiais ES politikos klausimais, stiprinti valstybės tarnybos administracinius gebėjimus.

Lietuvos ES politikos strateginės kryptys nustatomos atsižvelgiant į Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, Vyriausybės programą, Nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, Lietuvos konvergencijos programą, Vyriausybės ir Seimo sprendimus ES klausimais, kitas valstybės įvairių politikos sričių strategijas bei atitinkamus ES dokumentus.

Nuostatos dėl Europos Sąjungos ateities – lygios teisės stipriose institucijose

Lietuva suinteresuota, kad Europos Sąjunga būtų stipri ir vieninga, artima piliečiams, galėtų konkuruoti šiuolaikiniame pasaulyje ir sugebėtų veiksmingai užtikrinti bendruosius ir individualius valstybių narių interesus. Lietuva remia tolesnę Europos integraciją ES vidaus rinkos kūrimo, energetikos bei kitose Lietuvai aktualiose srityse ir nuosekliai sieks būti šių procesų priešakyje. Kuo stipresnė bus ES, tuo sėkmingiau bus įgyvendinami ir Lietuvos nacionaliniai interesai.

ES vidaus veiklos ir sprendimų priėmimo bei įgyvendinimo proceso kokybės gerinimas ir toliau turi išlikti vienu iš svarbiausių prioritetų ES ateities darbotvarkėje:

pirma, būtina mažinti atotrūkį tarp ES institucijų ir piliečių. ES institucijų veikla turi tapti skaidresnė ir aiškesnė. Reikia sudaryti kuo palankesnes sąlygas piliečiams geriau suvokti ES veikimą ir aktyviau įsitraukti į ES sprendimų priėmimą. Turi būti vengiama nepagrįsto nacionalinės politikos problemų tapatinimo su ES;

antra, Lietuva pasisako už stiprias ir įtakingas ES institucijas ir tolesnę integraciją. Lietuva remia Bendrijos metodą,¹ kuris geriausiai atspindi dvilypę ES, kaip valstybių ir piliečių bendrijos, prigimtį. ES raida turi atitikti šūkį „*Suvienijusi įvairovę*“, todėl būtina puoselėti ES valstybių narių kultūrinius ypatumus, kalbas, papročius, tradicijas;

trečia, pripažindama, kad ES galios yra išvestos iš jos valstybių narių galių ir grindžiamos valstybių tarpusavio sutarimu, Lietuva pasisako už tai, kad subsidiarumas² bei proporcingumas³ ir toliau būtų kertiniai kompetencijos padalijimo tarp ES ir jos valstybių narių principai. Remiantis šiais principais, visi klausimai turi būti sprendžiami kuo arčiau piliečių, užtikrinamas racionalus ir veiksmingas sprendimų priėmimas. Kad šių principų būtų laikomasi tvirtai ir nuosekliai, labai svarbus ir nacionalinių parlamentų vaidmuo;

ketvirta, skatinant ES vienybę ir solidarumą, svarbu garantuoti visų ES valstybių narių lygiateisiškumą, mažinti įvairių takoskyrų, grindžiamų geografiniu, narystės ES trukmės ir kitais pagrindais, reikšmę priimant ES sprendimus. Tai leistų siekti dar glaudesnės ir veiksmingesnės Europos integracijos, užtikrintų solidarumo principo galiojimą;

penkta, siekiant, kad ES sprendimai būtų veiksmingai įgyvendinami ir gerai funkcionuotų vidaus rinka, visos ES valstybės narės turi griežtai laikytis prisiimtų įsipareigojimų. Svarbu užtikrinti geresnę ES teisėkūros kokybę tęsiant ES taisyklių supaprastinamą ir atliekant išsamų strateginių ES sprendimų poveikio įvertinimą;

šešta, atvirojo koordinavimo metodas⁴ ir toliau turi būti taikomas formuojant ir įgyvendinant Nacionalinę Lisabonos strategiją ir joje numatytas konkrečias ekonominės ir socialinės politikos konkurencingumo skatinimo ir užimtumo didinimo priemones;

septinta, Lietuva pasisako už nuoseklius, tvirtus ir aiškius ES išorės santykius. ES turi kalbėti vienu balsu. Lietuva yra suinteresuota ES kompetencijos stiprinimu bendrosios energetikos politikos srityje. Lietuva pasisako už tai, kad Europos Sąjunga, būdama stipri, vieninga ir įtakinga pasaulyje, liktų atvira kitoms narystės kriterijus atitinkančioms šalims, puoselėtų transatlantinio bendradarbiavimo idėją, skleistų demokratijos, laisvos rinkos ir geros reglamentavimo praktikos principus.

---

¹ Bendrijos metodas – tai įprastas ES teisėkūros būdas, pagal kurį Europos Komisija pateikia pasiūlymą ES Tarybai ir Europos Parlamentui, šios institucijos jį apsvarsto, pateikia siūlymus dėl pakeitimų ir priima kaip ES teisės aktą.

² Subsidiarumas – sprendimų priėmimo principas, nustatantis, kad sprendimai turi būti priimami tuo lygmeniu, kuriuo jie yra veiksmingiausi. Srityse, kurios nepriklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai, pagal subsidiarumo principą Bendrija imasi veiksmų tik tuomet, kai siūlomo veiksmo tikslų ES valstybės narės negali deramai pasiekti, o Bendrija dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiektų geriau.

³ Proporcingumas – sprendimų priėmimo principas, nustatantis, kad ES veiksmai turi atitikti užsibrėžtus tikslus, t.y. Bendrijos veiksmai neturi viršyti to, kas yra būtina siekiant ES sutartyse numatytų tikslų.

⁴ Daugelio politikos sričių (pvz., švietimo, profesinio mokymo, pensijų, sveikatos priežiūros) klausimais ES neturi bendrų normų – ES valstybių narių vyriausybės pačios nustato savo šalių politiką. Vis dėlto vyriausybėms yra naudinga dalytis informacija, naudotis gerąja patirtimi ir derinti savo nacionalinę politiką. Toks būdas vadinamas atvirojo koordinavimo metodu.

Lietuvos Europos Sąjungos politikos strateginės kryptys

Lietuvos Europos Sąjungos politikos vizija – saugi, turtinga, aktyvi ir atsakinga Lietuva, įsitvirtinusi Europos Sąjungoje. Kad tai būtų įgyvendinta, nustatomos šios Lietuvos Europos Sąjungos politikos 2008–2013 metų strateginės kryptys:

- I. *Mūsų Europa – tvirti ryšiai tarp žmonių:*** stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą su kitų ES valstybių narių piliečiais ir tuo prisidėti prie Europos viešosios erdvės kūrimo, garsinti Lietuvą Europos Sąjungoje, populiarinti Europos Sąjungą ir jos valstybes nares Lietuvoje plečiant profesinius, kultūrinius, regioninius, akademinus ir kitokius ryšius, visapusiškai informuoti visuomenę apie ES ir Lietuvos narystės joje teikiamas galimybes, skatinti žmones aktyviau naudotis ES teikiamomis teisėmis savo interesams ginti;
- II. *Socialinė Europa – visuomenės galimybės ir gerovė:*** remti ES užimtumo politiką; stengtis modernizuoti socialinės apsaugos sistemas – užtikrinti, kad ES valstybių socialinės išlaidos būtų planuojamos atsižvelgiant į Europos gyventojų senėjimą ir besikeičiantį darbo pobūdį; siekti, kad formuojant ir įgyvendinant ES demografinę politiką ES šalims būtų nustatyti bendri kartų solidarumo principai, ypatingas dėmesys skiriamas šeimai palankios politikos plėtrai; stengtis visiems užtikrinti lygias galimybes; skatinti darbuotojų judumą, užtikrinti teigiamą ekonominės migracijos poveikį siekiant tvarios darbo rinkos;
- III. *Konkurencinga Europa – laisva ir veiksminga vidaus rinka:*** siekti, kad būtų sukurta veiksminga ES vidaus rinka, pašalintos vis dar egzistuojančios kliūtys paslaugų, energetikos, transporto ir kitose Lietuvai aktualiose srityse; vykdyti Lisabonos strategijos tikslus atitinkančias ekonomines reformas ir kurti reikiamą infrastruktūrą, kad būtų didinamas šalies konkurencingumas ir užimtumas bei sudaromos tinkamos sąlygos veiksmingiau pasinaudoti vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis; skatinti ES reglamentavimo taisyklių taikymo plėtrą už ES ribų;
- IV. *Bendra valiuta – tolesnės ES integracijos link:*** remti euro zonos plėtrą, užtikrinti aukštą tvarios ekonominės konvergencijos lygį ir tapti visateise Ekonominės ir pinigų sąjungos nare su bendra ES valiuta;
- V. *ES biudžetas – bendroms problemoms spręsti:*** siekti, kad ES biudžetas būtų skiriamas didžiausią pridėtinę vertę sukuriančioms sritims, kuo mažiau iškreiptų konkurenciją ir atitiktų šiuolaikinės Europos poreikius; panaudojant ES finansinę paramą, siekti vidutinio ES šalių ekonominio išsivystymo lygio;
- VI. *Pažangos Europa – informacinė visuomenė, mokslo plėtra ir naujos idėjos:*** aktyviai dalyvauti atnaujinant ir kuriant veiksmingą Europos mokslinių tyrimų erdvę; daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, siekti veiksmingesnio mokslo ir verslo bendradarbiavimo kuriant naujovėmis grįstus produktus ir plėtojant integruotus mokslo, studijų ir verslo centrus (slėnius) bei skatinant kitas partnerystės iniciatyvas; įsijungti į Europos kosmoso agentūros veiklą; aktyviai dalyvauti kuriant informacinę

visuomenę, siekiant bendros Europos informacinės erdvės ir įtraukios informacinės visuomenės plėtros;

- VII. Saugi Europa – integruota ir veiksminga energetika:** aktyviai dalyvauti kuriant bendrąją ES energetikos politiką, kuri per trūkstamų energetikos jungčių realizavimą, energetinės izoliacijos panaikinimą, energetikos išteklių šaltinių ir tiekimo kelių diversifikavimą, energetinės priklausomybės nuo trečiųjų šalių mažinimą užtikrintų Lietuvos integraciją į ES energetikos rinką ir stiprintų išorinį ES valstybių narių energetinį saugumą; remti konkurencija grindžiamos ES vidaus rinkos energetikos srityje sukūrimą; užtikrinti energijos efektyvumo didinimą ir atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą;
- VIII. Tvari Europa – švari aplinka, darnus transportas ir kaimo plėtra:** remti aktyvų pasaulinį ES vaidmenį mažinant klimato kaitos poveikį ir siekti, kad šios srities ambicingų tikslų įgyvendinimo našta ES valstybėms narėms būtų padalyta pagal aišką ir sąžiningą sistemą, remiantis solidarumo principu; palaikyti ES iniciatyvas, skatinančias mažai aplinką teršiančių energijos gamybos, transporto ir pramonės technologijų vystymą; siekti žemės ūkio ir žuvininkystės sektorių konkurencingumo ir lankstumo vidaus bei išorės rinkose, aktyviai dalyvauti formuojant ir vykdant tinkamą kaimo plėtrą užtikrinančią ES politiką, garantuoti tvarų žemės ūkio ir žuvininkystės išteklių vystymą, maisto saugumą ir tinkamą kokybę;
- IX. Europa be sienų – laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė:** remti bendros laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimą ir stiprinimą; užtikrinti tinkamą ir veiksmingą migracijos srautų ir išorės sienų valdymą; remti tolesnę Europos integraciją teisingumo srityje, kad būtų garantuoti ES piliečių ir teisingumo interesai, kartu stengtis išsaugoti skirtingas valstybių narių teisės tradicijas; siekti, kad ES lygiu būtų įvertinti totalitarinių režimų įvykdyti nusikaltimai; skatinti aktyvų ES vaidmenį stiprinant laisvę, saugumą ir teisingumą ES kaimyninėse rytų šalyse;
- X. Vieninga Europa – svarus balsas pasaulyje:** siekti stipresnio ES bendradarbiavimo su rytinėmis ES kaimynėmis peržengiant Europos kaimynystės politikos (EKP) ribas; remti šių valstybių europinius siekius ir integracijos procesus, siekti tolesnio jų suartėjimo su ES ir narystės Europos Sąjungoje perspektyvos; kurti bendrą ES politiką trečiųjų šalių atžvilgiu; siekti kuo glaudesnio transatlantinio bendradarbiavimo; aktyviai prisidėti prie saugumo ir stabilumo zonos plėtros ES kaimynystėje.

Sėkmingo Lietuvos ES politikos strateginių krypčių įgyvendinimo sąlygos

pirma, visuomenės parama Lietuvos ES politikai. Lietuva gali sėkmingai veikti Europos Sąjungoje tada, kai šiai politikai pritaria visuomenė. Todėl būtina palaikyti atvirą ir nuolatinį valdžios institucijų ir visuomenės dialogą. Dėl ES institucijose pristatomų Lietuvos pozicijų formulavimo turi būti tariamasi su pilietine visuomene, mokslo atstovais ir interesų grupėmis;

antra, aiški politinė parama Lietuvos ES politikos tikslams. ES klausimai turi būti integrali politinės darbotvarkės dalis. Kita vertus, nacionalinės politikos problemos neturėtų būti nepagrįstai siejamos su ES ir jos taisyklių poveikiu;

trečia, veiksmingas ir skaidrus Lietuvos ES reikalų koordinavimas sprendžiant Lietuvos ES politikos klausimus. Turi būti užtikrintas aktyvus ir suderintas valstybės institucijų dalyvavimas formuojant Lietuvos interesus ir jiems atstovaujant visose ES sprendimų priėmimo stadijose;

ketvirta, veiksminga daugiašalė ir dvišalė Lietuvos europinė diplomatija, kai Lietuvos interesams atstovaujama įvairiose ES institucijose ir ES valstybių narių sostinėse. Šiame procese svarbu per Lietuvos diplomatinės atstovybes siekti kitų valstybių paramos, dalyvauti bendraminčių koalicijose bendrų interesų pagrindu;

penkta, pakankami valstybės tarnybos administraciniai gebėjimai ir ištekliai siekiant kuo geriau parengti Lietuvos pozicijas esminiais Lietuvai rūpimais ES politikos klausimais, kuo veiksmingiau joms atstovauti ES institucijose ir įgyvendinti priimtus sprendimus. Valstybės tarnybos administracinių gebėjimų stiprinimas ypač aktualus Lietuvai rengiantis 2013 m. antrąjį pusmetį pirmininkauti ES Tarybai. Stiprinant administracinius gebėjimus, ypač svarbu:

- tobulinti ES reikalų koordinavimo sistemą, skatinti valstybės institucijų, socialinių – ekonominių partnerių ir mokslo atstovų bendradarbiavimą; siekti kuo anksčiau ir aktyviau įsitraukti į ES sprendimų priėmimo procesą ir daryti jam įtaką, nacionalines pozicijas formuluoti įvertinus sprendimų poveikį Lietuvai, formuoti Lietuvai naudingas ir šalies interesus atitinkančias koalicijas;
- tobulinti valstybės tarnautojų motyvavimo sistemą, mažinti valstybės tarnautojų kaitą; naudojantis Lietuvoje ir užsienyje rengiamais mokymais, sudaryti tinkamas sąlygas kvalifikacijai kelti; užtikrinti, kad kuo daugiau Lietuvos valstybės tarnautojų, dalyvaujančių ES sprendimų priėmimo procese, gerai mokėtų bent dvi oficialias ES kalbas;
- skatinti aktyvesnę ES valstybių bendradarbiavimą ir keitimąsi gerąja administracine patirtimi, remti įvairių mechanizmų bei priemonių, užtikrinančių veiksmingą viešojo administravimo procesų valdymą bei adekvačią informacijos sklaidą, kūrimą.

I KRYPTIS. MŪSŲ EUROPA – TVIRTI RYŠIAI TARP ŽMONIŲ

STRATEGINĖ KRYPTIS: stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą su kitų ES valstybių narių piliečiais ir tuo prisidėti prie Europos viešosios erdvės kūrimo, garsinti Lietuvą Europos Sąjungoje, populiarinti Europos Sąjungą ir jos valstybes nares Lietuvoje plečiant profesinius, kultūrinius, regioninius, akademinus ir kitokius ryšius, visapusiškai informuoti visuomenę apie ES ir Lietuvos narystės joje teikiamas galimybes, skatinti žmones aktyviau naudotis ES teikiamomis teisėmis savo interesams ginti.

- Suvokdama, kad visavertė Europos integracija galima tik esant tvirtiems ryšiams tarp žmonių, Lietuva skatins aktyvų piliečių dalyvavimą įvairiose ES programose, kuriomis plėtojami profesiniai, kultūriniai, akademiniai ir kitokie ryšiai. Lietuva rems socialinių partnerių, visuomeninių organizacijų įsiliejimą į atitinkamus europinius tinklus, tarpparlamentinių ir partinių ryšių ES šalyse plėtrą, Lietuvos ir kitų ES šalių bendrojo lavinimo ir aukštųjų mokyklų, mokslo įstaigų, miestų bendradarbiavimą.
- Lietuva aktyviai rems 2007–2013 m. vykdomų *Mokymosi visą gyvenimą* ir kitų ES mainų programų plėtros iniciatyvas. Bus siekiama sudaryti realias galimybes visų pakopų Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams dalį studijų programos studijuoti ES aukštosiose mokyklose. Pripažindama dvikrypčių mainų svarbą, Lietuva stengsis didinti iš ES šalių atvykstančių studentų skaičių, taip pat rems moksleivių, dėstytojų, mokslininkų, įvairių sričių specialistų bendradarbiavimo ir judumo ES šalyse iniciatyvas.
- Lietuva, remdama ES kalbų politiką, skatins kitų ES kalbų mokymąsi ir sieks, kad moksleiviai, baigę vidurinio ugdymo programą, gerai mokėtų (t.y. gerai suprastų ir laisvai kalbėtų) bent vieną kitos ES valstybės narės kalbą.
- Lietuva sieks, kad visuomenei ir toliau būtų teikiama visapusiška ir objektyvi su ES ir Lietuvos naryste joje susijusi informacija, kuri padėtų geriau pasinaudoti narystės teikiamomis galimybėmis ginti savo teises ir aktyviai dalyvauti formuojant politiką. Lietuva skatins aktyvų Lietuvos piliečių dalyvavimą 2009 m. įvyksiančiuose rinkimuose į Europos Parlamentą.
- Skatindama Lietuvos žmonių ryšių su kitų ES valstybių piliečiais plėtrą, Lietuva stengsis garsinti šalį ir kurti teigiamą Lietuvos įvaizdį kitose ES valstybėse narėse. Prisidėdama prie bendrosios Europos kultūros vystymo, Lietuva puoselės savąją tapatybę ir kultūros paveldą, įgyvendins *Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009* programą, kitus svarbius kultūros ir meno projektus.

SĖKMĖS RODIKLIS:

- iki 2013 m. (palyginti su 2008 m.) profesiniuose, kultūriniuose, akademinuose ir kitokio pobūdžio mainuose, vykdomuose pagal ES programas, dalyvaujančių asmenų skaičius Lietuvoje padidėjo 50 proc.

II KRYPTIS. SOCIALINĖ EUROPA – VISUOMENĖS GALIMYBĖS IR GEROVĖ

STRATEGINĖ KRYPTIS: remti ES užimtumo politiką; stengtis modernizuoti socialinės apsaugos sistemas – užtikrinti, kad ES valstybių socialinės išlaidos būtų planuojamos atsižvelgiant į Europos gyventojų senėjimą ir besikeičiantį darbo pobūdį; siekti, kad formuojant ir įgyvendinant ES demografinę politiką ES šalims būtų nustatyti bendri kartu solidarumo principai, ypatingas dėmesys skiriamas šeimai palankios politikos plėtrai; stengtis visiems užtikrinti lygias galimybes; skatinti darbuotojų judumą, užtikrinti teigiamą ekonominės migracijos poveikį siekiant tvarios darbo rinkos.

- Lietuva sieks atnaujintos Europos socialinės darbotvarkės tikslų – galimybių kūrimo, prieinamumo ir solidarumo užtikrinimo – atsižvelgdama į šios darbotvarkės prioritetus: jaunimas, žmogiškasis kapitalas, ilgesnis ir sveikesnis gyvenimas, mobilumas, socialinė aprėptis, nediskriminavimas ir lygios galimybės, dalyvavimas bei pilietinis dialogas.
- Lietuva remis ES užimtumo politiką ir investicijų į žmogiškuosius išteklius didinimo tikslus, ugdydama darbuotojų gebėjimus prisitaikyti prie pokyčių, gerindama darbo vietų kokybę, skatindama geografinį ir profesinį mobilumą, aktyviai dalyvaus formuojant ir įgyvendinant ES darbo rinkos lankstumo ir užimtumo saugumo garantijų politiką.
- Lietuva daugiau dėmesio skirs ekonominės migracijos procesams, siekdama išvengti neigiamo ekonominės migracijos poveikio, stebės ir analizuos procesus ES valstybių narių darbo rinkose (ypač aukštos kvalifikacijos darbuotojų), nagrinės emigracijos mastą ir priežastis. Lietuva sieks, kad Lietuvos piliečiai, kaip ir kitų ES valstybių narių piliečiai, galėtų laisvai judėti ir įsidarbinti visose ES valstybėse narėse.
- Lietuva stengsis palaikyti pusiausvyrą darbo rinkoje, skatindama mobilumą pačioje šalyje ir plėtodama ryšius su jau išvykusiais dirbti į užsienį Lietuvos gyventojais, imsis priemonių, kad informacija apie migracijos problemas ir grįžimo į Lietuvą galimybes būtų kuo geriau prieinama ir išsamesnė; atsižvelgdama į grįžtančiųjų srautus, reguliuos darbo jėgos imigraciją ir numatys imigrantų integracijos į Lietuvos visuomenę ir darbo rinką priemones.
- Lietuva skatins tobulinti ES demografinių problemų sprendimo priemones, atnaujinti šeimos politiką, atsižvelgdama į socialinius ir finansinius gyventojų senėjimo padarinius, ypatingą dėmesį skirdama galimybėms derinti užimtumą ir vaikų auginimą, skatins prisitaikyti prie demografinių pasikeitimų, labiausiai – prie senėjančios visuomenės, palaikys solidarios Europos pastangas kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi, remis aktyvios socialinės aprėpties strategiją. Lietuva sieks, kad socialinės aprėpties politika ir socialinės apsaugos sistema būtų tinkama, prieinama, veiksminga, finansiškai pagrįsta ir stabili, kad socialiai pažeidžiamos grupės, ypač vaikai, išvengtų skurdo ir diskriminacijos.

- Lietuva skatina visose srityse siekti lygių galimybių (tarp jų ir lyčių lygybės), kaip pamatinės vertybės, remia Europos lygių galimybių visiems užtikrinimo ir nediskriminavimo skatinimo politikos plėtrą atsižvelgiant į socialinę, ekonominę, kultūrinę ES įvairovę. Lietuva ypač vertina sprendimą Lietuvoje įkurti ES lyčių lygybės institutą, kaip vykdomos politikos pripažinimą, ir tiki, kad tai prisidės prie lyčių lygybės politikos tikslų įgyvendinimo Europoje.
- Lietuva ir toliau stengsis gerinti žmonių sveikatą, didinti gerovę, sieks, kad sveikatos sistemos taptų tvarios ir sveikatos aspektai būtų įtraukti į kitas politikos sritis, remis ES valstybių narių ir tarptautinių organizacijų bendradarbiavimą, aktyviai pasisakys už sveikatos stiprinimo ir ligų prevencijos priemones, už naujų technologijų naudojimą, mokslinių tyrimų plėtrą ir skatins keitimąsi gerąja patirtimi sveikatos apsaugos srityje.
- Siekdama užtikrinti tinkamas, saugias ir visiems ES piliečiams vienodai prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas, Lietuva pasisako už aiškią saugių ir veiksmingų Bendrijoje teikiamų aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugų sistemą, pacientų judumo užtikrinimą, laisvę teikti sveikatos priežiūros paslaugas, išlaikant ES valstybių narių atsakomybę.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *iki 2010 m. pasiektas 70 proc. bendras užimtumo lygis;*
- *Vilniuje įkurtas ir aktyviai veikia ES lyčių lygybės institutas;*
- *skurdo rizikos lygio rodiklis – ne didesnis kaip ES vidurkis;*
- *2012 m. deklaruotos emigracijos mastas neviršija 10 tūkst. gyventojų.*

III KRYPTIS. KONKURENCINGA EUROPA – LAISVA IR VEIKSMINGA VIDAUS RINKA

STRATEGINĖ KRYPTIS: *siekti, kad būtų sukurta veiksminga ES vidaus rinka, pašalintos vis dar egzistuojančios kliūtys paslaugų, energetikos, transporto ir kitose Lietuvai aktualiose srityse; vykdyti Lisabonos strategijos tikslus atitinkančias ekonomines reformas ir kurti reikiamą infrastruktūrą, kad būtų didinamas šalies konkurencingumas ir užimtumas bei sudaromos tinkamos sąlygos veiksmingiau pasinaudoti vidaus rinkos teikiamomis galimybėmis; skatinti ES reglamentavimo taisyklių taikymo plėtrą už ES ribų.*

- Lietuva nuosekliai pasisako už gerai funkcionuojančią ir dar liberalesnę ES vidaus rinką, kad nebūtų trukdoma laisvam prekių, paslaugų, asmenų ir kapitalo judėjimui, būtų sudarytos prielaidos „penktajai laisvei“ – laisvam žinių judėjimui; remia efektyvų abipusio pripažinimo principo⁵ taikymą; siekia ES ir Lietuvos sektorinių politikų suderinamumo su ES vidaus rinkos tikslais ir principais.

⁵ Tai Europos Teisingumo Teismo suformuluota ir laisvam prekių judėjimui taikoma taisyklė, nustatanti, kad kiekviena prekė, legaliai parduodama vienoje ES valstybėje narėje, turi būti taip pat laisvai parduodama kitose ES valstybėse narėse. Vidaus rinkos stiprinimas taip pat vykdomas per teisinio reglamentavimo derinimą.

- Lietuva laikosi nuomonės, kad prieiga prie energijos šaltinių ir tinklų yra būtina ilgalaikio ekonomikos augimo ir ekonominio Lietuvos ir ES saugumo prielaida. Visavertis Lietuvos (kaip ir kitų Baltijos valstybių) dalyvavimas vidaus rinkoje įmanomas tik panaikinant Lietuvos izoliaciją energetikos srityje ir užtikrinant geras transporto sąsajas su kitomis ES šalimis. Dėl to būtina kuo skubiau užtikrinti elektros energijos bei gamtinių dujų tinklų sujungimą su ES energetikos rinkomis ir įgyvendinti „*Rail Baltica*“ ir „*Via Baltica*“ projektus. Šiuo atveju Lietuva pasisako už aktyvesnę politikos koordinavimą ES lygmeniu ir atitinkamų ES paramos priemonių sukūrimą.
- Lietuva pabrėžia, kad Lietuvos ir ES verslo plėtrai ypač svarbu iki 2009 m. pabaigos tinkamai įgyvendinti Paslaugų direktyvą. Kartu Lietuva pažymi, kad naujas horizontalus bendrų paslaugų teisinis reglamentavimas dėl šių paslaugų specifikos ir sudėtingumo (pvz., sveikatos apsaugos srityje) ES lygiu nėra reikalingas.
- Lietuva siekia užtikrinti nuoseklų ES geresnio reglamentavimo politikos įgyvendinimą – siekdama sumažinti administracinę naštą, sistemingai peržiūrės galiojančius teisės aktus, tobulins teisėkūros procese naudojamas poveikio vertinimo ir konsultavimosi su visuomene priemones. Lietuva taip pat pasisako už ES vidaus rinkos teisės aktų perkėlimo ir įgyvendinimo kokybės priežiūros stiprinimą.
- Lietuva remia ES mažų ir vidutinių įmonių veiklos sąlygų gerinimo tikslus, nes vis dar egzistuojančios vidaus rinkos kliūtys labiausiai kenkia būtent šiam sektoriui. Ypač svarbu aktyvinti viešojo ir privataus kapitalo rizikos fondų veiklą siekiant užtikrinti, kad būtų investuojama į plėtros galimybių turinčias ir besivystančias įmones.
- Lietuva neremia harmonizavimo tiesioginių mokesčių srityje, nes mano, kad daugeliu atvejų veiksmingesnis ES vidaus rinkos funkcionavimas galimas per veiksmų tiesioginių mokesčių srityje koordinavimą,⁶ kartu užtikrinant nacionalinės kompetencijos šiose srityse įgyvendinimą. Netiesioginių mokesčių politikos iniciatyvos ES lygiu Lietuvai būtų priimtinos tuo atveju, jei jos teigiamai veiktų ES vidaus rinkos funkcionavimą ir neturėtų neigiamos įtakos Lietuvos ekonominei ir socialinei aplinkai.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *nuo 2013 m. „Rail Baltica“ trasa be trukdžių galima važiuoti 120–160 km/h greičiu;*
- *iki 2013 m. vidutiniškai 25 proc. sumažinta administracinė našta verslui pasirinktose prioritetinėse srityse⁷;*
- *ES vidaus rinkos direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę deficito rodiklis išlaikytas mažesnis nei 1 proc.; Lietuva patenka tarp pirmaujančių ES valstybių narių pagal direktyvų perkėlimo ir įgyvendinimo lygį.*

⁶ ES mokesčių sistemų koordinavimo tikslas – siekti, kad nacionalinės tiesioginio apmokestinimo sistemos būtų suderintos su Bendrijos teise ir kad jos galėtų sklandžiai veikti tarpusavyje, nekeičiant jų vienoda Bendrijos sistema (kaip būtų derinimo atveju). Šiomis priemonėmis siekiama panaikinti mokesčių mokėtojų (fizinių ir juridinių asmenų) diskriminaciją ir dvigubą apmokestinimą, užkirsti kelią mokesčių vengimui ir kartu apsaugoti valstybių narių mokesčių bazes.

⁷ Šios sritys ir konkretūs administracinės naštos mažinimo kiekybiniai tikslai bus nustatyti atsižvelgiant į taikomojo mokslinio tyrimo „*Administracinę naštą verslui sukuriančių informacinių įpareigojimų supaprastinimo galimybes geresnio reglamentavimo kontekste*“ rezultatus.

IV KRYPTIS. BENDRA VALIUTA – TOLESNĖS ES INTEGRACIJOS LINK

STRATEGINĖ KRYPTIS: *remti euro zonos plėtrą, užtikrinti aukštą tvarios ekonominės konvergencijos lygį ir tapti visateise Ekonominės ir pinigų sąjungos nare su bendra ES valiuta.*

- Pabrėždama Ekonominės ir pinigų sąjungos esminę svarbą visai Europos integracijos raidai, Lietuva aktyviai dalyvaus diskusijose dėl tolesnės euro zonos plėtos ir jos funkcionavimo ateityje.
- Lietuva sieks kaip įmanoma anksčiau įvykdyti Maastrichto kriterijus ir įgyvendins griežtą fiskalinę politiką, suderintą su Stabilumo ir augimo pakto nuostatomis bei užtikrinančią makroekonominį stabilumą ir tvarią Lietuvos ekonomikos plėtrą ir konvergenciją.
- Lietuva vykdys struktūrines reformas ir ekonominę politiką, užtikrinančią kainų ir valdžios sektoriaus finansų stabilumą.
- Vadovaudamasi Nacionaliniu euro įvedimo planu, Lietuva stengsis garantuoti kuo sklandesnę praktinę pasirengimą euro įvedimui Lietuvoje – bus siekiama užtikrinti, kad euro įvedimas nepažeistų vartotojų ekonominių interesų, o teisinės konvergencijos srityje būtų laiku atliktas nacionalinės teisės pritaikymas euro įvedimui. Vadovaujantis Visuomenės informavimo apie euro įvedimą ir komunikacijos strategija, visuomenė bus išsamiai informuojama apie euro įvedimo įtaką šalies ekonomikai ir piliečiams, reikšmę Europos integracijai bei numatomą euro įvedimo tvarką.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *pasiektas aukštas tvarios ekonominės konvergencijos lygis;*
- *visuomenė pakankamai gerai informuota apie euro įvedimą ir su tuo susijusius veiksnius;*
- *Lietuva – euro zonos narė.*

V KRYPTIS. ES BIUDŽETAS – BENDROMS PROBLEMOMS SPREŠTI

STRATEGINĖ KRYPTIS: *siekti, kad ES biudžetas būtų skiriamas didžiausią pridėtinę vertę sukuriančioms sritims, kuo mažiau iškreiptų konkurenciją ir atitiktų šiuolaikinės Europos poreikius; panaudojant ES finansinę paramą, siekti vidutinio ES šalių ekonominio išsivystymo lygio.*

- Lietuva pasisako už tai, kad ES biudžetas būtų skiriamas didžiausią pridėtinę vertę sukuriančioms sritims, o skiriamos lėšos kuo mažiau iškreiptų konkurenciją. ES biudžetas turi būti modernus ir lanksčiai reaguoti į naujai kylančius iššūkius Europos Sąjungai ir jos valstybėms narėms. Finansuojamos ES politikos turi tarpusavyje derėti.

- Diskusijose dėl ES biudžeto Lietuva pabrėžia konkurencingumo didinimo, solidarumo skatinimo ir saugumo užtikrinimo svarbą. Į šiuos bendruosius prioritetus turėtų būti atsižvelgta formuojant ir finansuojant bendrąsias ES politikas.
- Didinant ES konkurencingumą finansinėmis priemonėmis, Lietuva ypatingą dėmesį skirs moksliniams tyrimams ir inovacijoms, bendrą ES energetikos politikos tikslų įgyvendinimui ir visiškai integruotos ES energetikos vidaus rinkos sukūrimui. Svarbu užtikrinti, kad ES parama moksliniams tyrimams ir jų infrastruktūrai padėtų plėsti visų valstybių narių mokslinį potencialą. Deramas dėmesys taip pat turi būti skiriamas darnios transporto infrastruktūros, mažai aplinką teršiančių energetinių technologijų plėtrai ir mokslinių tyrimų vystymui šioje srityje.
- Prisidėdama prie ES solidarumo skatinimo, Lietuva pritaria, kad ES sanglaudos politika liktų viena pagrindinių finansuojamų ES politikos sričių, o prioritetas būtų teikiamas silpniausiai išsivysčiusiems regionams. Lietuva, pritardama Sanglaudos politikos ir Lisabonos strategijos sąsajai, kartu pabrėžia, kad ES valstybių narių ir atskirų regionų plėtros prioritetai skiriasi. Lietuvoje vis dar labai trūksta investicijų sveikatos, švietimo ir socialinės infrastruktūros bei kitose svarbiose srityse, kurių finansavimas nepriskiriamas atnaujintos Lisabonos strategijos tikslams.
- ES saugumo užtikrinimo srityje Lietuva akcentuoja bendrą ES finansinę atsakomybę už išorės sienų apsaugą ir veiksmingos migracijos politikos formavimą. Be to, stiprinant ES vaidmenį pasaulyje, turi būti imtasi pakankamų finansinių priemonių Europos kaimynystės politikai (toliau – EKP), siekiant išlaikyti deramą pusiausvyrą tarp ES rytų ir pietų kaimynių.
- Lietuva pasisako už tai, kad ES Bendroji žemės ūkio politika ir toliau išliktų bendrąją ES politiką, finansuojama iš ES biudžeto. Svarbu, kad žemės ūkiui teikiama parama sąlygotų tolygią šio sektoriaus plėtrą ES valstybėse narėse; Lietuva sieks, kad būtų peržiūrėta tiesioginės paramos skyrimo metodika bei principai ir visų ES valstybių narių žemdirbiams būtų suvienodintos konkurencinės sąlygos bendrojoje rinkoje. Lietuva taip pat sieks, kad vis didesnė ES Bendrosios žemės ūkio politikos išlaidų dalis būtų skiriama kaimo plėtros programoms.
- Lietuva stengsis, kad ES parama būtų panaudota skaidriai, veiksmingai ir laiku. Lietuva laikosi nuomonės, kad ES struktūrinės paramos panaudojimo mechanizmą galima supaprastinti keičiant jo administravimo kontrolės ir audito reikalavimus. Taip pat didesnis dėmesys turi būti teikiamas paramos panaudojimo poveikio analizei.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *galutiniam susitarime dėl ES biudžeto peržiūros atspindėtos Lietuvos principinės nuostatos dėl ES biudžeto bei Sanglaudos politikos reformų ir užtikrintas pakankamas finansavimas Lietuvai svarbioms ES politikos sritims;*
- *panaudotos Lietuvai skirtos ES paramos lėšos bei pasiekti lėšų panaudojimo strateginiai tikslai.*

**VI KRYPTIS. PAŽANGOS EUROPA – INFORMACINĖ VISUOMENĖ,
MOKSLO PLĖTRA IR NAUJOS IDĖJOS**

STRATEGINĖ KRYPTIS: *aktyviai dalyvauti atnaujinant ir kuriant veiksmingą Europos mokslinių tyrimų erdvę; daugiau investuoti į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, siekti veiksmingesnio mokslo ir verslo bendradarbiavimo kuriant naujovėmis grįstus produktus ir plėtojant integruotus mokslo, studijų ir verslo centrus (slėnius) bei skatinant kitas partnerystės iniciatyvas; įsijungti į Europos kosmoso agentūros veiklą; aktyviai dalyvauti kuriant informacinę visuomenę, siekiant bendros Europos informacinės erdvės ir įtraukios informacinės visuomenės plėtros.*

- Lietuva aktyviai prisidės prie veiksmingos Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) kūrimo ir nevaržomo žinių ir informacijos judėjimo kaip „penktosios laisvės“ įtvirtinimo. Šis judėjimas esmingai papildys laisvą asmenų, prekių, paslaugų ir kapitalo judėjimą, kuriuo grindžiamas ES vidaus rinkos funkcionavimas.
- Atsižvelgdama į tai, kad Europos mokslinių tyrimų erdvės veiksminga veikla ne tik padidintų Europos konkurencingumą, bet ir atvertų naują Europos integracijos perspektyvą, Lietuva, aktyviai diskutuodama dėl EMTE koncepcijos atnaujinimo, sieks aktyviai dalyvauti EMTE, kurdama šalyje perspektyviausių mokslinių tyrimų modernią infrastruktūrą. Taip pat Lietuva steigs institucijas, kurios padės įsitraukti į Europos technologijų ir inovacijų instituto (ETII),⁸ Jungtinių technologijų iniciatyvų bei kitą veiklą.
- Siekdama šalyje labiau skatinti mokslinius tyrimus ir studijas, Lietuva stiprins mokslinių tyrimų infrastruktūras, skatins tarptautinius mokslininkų mainus, iš esmės įgyvendins Bolonijos procesą,⁹ Lietuvos mokslo ir studijų reformą, skirs deramą dėmesį Lietuvos ir Europos universitetų bendradarbiavimui.
- Lietuva sieks užtikrinti, kad tolesnė mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos plėtra ES lygiu nedidintų mažiau pažengusių šioje srityje ES valstybių narių atsilikimo. Lietuva pritaria, kad tam būtų imtasi reikiamų ES teisinių ir finansinių priemonių. Taip pat Lietuva sieks didinti savo mokslininkų galimybes dalyvauti Septintojoje bendrojoje programoje 2007–2013 m., skirtoje ES moksliniams tyrimams ir naujų idėjų plėtrai finansuoti, panaudojant ES struktūrinių fondų programas.
- Įgyvendinant atnaujintą Nacionalinę Lisabonos strategiją, didesnis dėmesys bus skiriamas mokslo ir studijų sistemos funkcionavimo gerinimui, mokslinių tyrimų ir

⁸ ETII turėtų būti pavyzdinis Europos inovacijų, mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo sričių išskirtinės kompetencijos centras. Esminis ETII bruožas – žinių ir inovacijų bendrijos. Pirmiausia turėtų būti įsteigtos 2 arba 3 tokios bendrijos ypač aktualiose srityse, tokiose kaip klimato kaita, atsinaujinanti energija ar informacinės technologijos. ETII bus tinklinė struktūra, jungianti geriausias ES mokslo ir studijų institucijų infrastruktūras.

⁹ Bolonijos procesu siekiama bendradarbiaujant ES valstybėms narėms sukurti Europos aukštojo mokslo erdvę ir tuo sustiprinti piliečių užimtumą bei mobilumą ir padidinti Europos aukštojo mokslo konkurencingumą tarptautiniu mastu. Bolonijos proceso pradžia – 1999 metai, kai buvo priimta Bolonijos deklaracija.

inovacijų plėtrai. Taip pat bus didinamos viešojo sektoriaus investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (MTEP), daugiau skatinamas investuoti į šią sritį privatus sektorius. Šiems tikslams pasiekti būtina glaudi mokslo ir verslo partnerystė.

- Perimdama ES valstybių narių patirtį ir veiksmingai panaudodama ES finansinę paramą, Lietuva ES lygiu kurs konkurencingą mokslo, studijų ir inovacijų sistemą, sieks augančio verslo inovatyvumo, veiksmingesnio mokslo ir verslo bendradarbiavimo kuriant ir plėtojant integruotus mokslo, studijų ir verslo centrus (slėnius), taip pat pasirengs pradėti įgyvendinti bendradarbiavimo su Europos kosmoso agentūra planą bei steigs pažangių tyrimų instituciją, kurios tikslas – skatinti socialinių ir humanitarinių mokslų plėtrą Lietuvoje ir už jos ribų.
- Lietuva, skatindama atvirą ir konkurencingą skaitmeninę ekonomiką, pabrėždama informacijos ir ryšių technologijų (IRT) svarbą, sieks, kad būtų sukurta bendra Europos informacinė erdvė, skatins atviros ir konkurencingos informacinės visuomenės vidaus rinkos plėtrą.
- Lietuva aktyviai remis i2010 e. įtraukties iniciatyvoje numatytus tikslus, kuriais siekiama sukurti informacinę visuomenę visiems, gerinti viešųjų paslaugų kokybę, geriau aptarnauti piliečius. Lietuva taip pat palaiko ES iniciatyvas, skatinančias *mokymosi visą gyvenimą* principo sąlygotą perėjimą prie žiniomis grįsto ūkio ir visuomenės.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *pasiektas 2 proc. BVP investicijų į MTEP lygis;*
- *nustatyti mokslinių tyrimų prioritetai ir pasiekta dermė su EMTE prioritetais;*
- *iki 2013 m. pagausėjo Lietuvos mokslininkų, dalyvaujančių EB Septintojoje bendrojoje programoje, „Eureka“, COST programose ir padidėjo Lietuvai skiriama parama;*
- *iki 2013 m. ES lygiu sukurta konkurencinga mokslo, studijų ir verslo slėnių sistema, pasirengta pradėti įgyvendinti bendradarbiaujančios su Europos kosmoso agentūra Europos valstybės planą, įsteigta pažangių tyrimų institucija;*
- *Lietuvos mokslo, studijų ar verslo atstovai yra įsitraukę į naujas bendras ES iniciatyvas MTEP srityje (pavyzdžiui, Sutarties 169 straipsnio iniciatyvos, Jungtinės technologinės iniciatyvos ar Europos inovacijų ir technologijų instituto Žinių ir inovacijų bendruomenės);*
- *sukurti virtualūs mokslinių tyrimų centrai, dirbantys su užsienio mokslo centrais.*

VII KRYPTIS. SAUGI EUROPA – INTEGRUOTA IR VEIKSMINGA ENERGETIKA

STRATEGINĖ KRYPTIS: *aktyviai dalyvauti kuriant bendrąją ES energetikos politiką, kuri per trūkstumų energetikos jungčių realizavimą, energetinės izoliacijos panaikinimą, energetikos išteklių šaltinių ir tiekimo kelių diversifikavimą, energetinės priklausomybės nuo trečiųjų šalių mažinimą užtikrintų Lietuvos integraciją į ES energetikos rinką ir stiprintų išorinį ES valstybių narių energetinį saugumą; remti konkurencija grindžiamos ES vidaus rinkos energetikos srityje sukūrimą; užtikrinti energijos efektyvumo didinimą ir atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą.*

- Lietuva remis greitesnę veiksmingos, konkurencingos ir integruotos ES vidaus rinkos kūrimą, ypač spartindama trūkstumų vidaus jungčių ir reikiamos infrastruktūros realizavimą. Lietuva išreiškia aiškia paramą Europos Komisijos pasiūlytam trečiajam energetikos rinkos liberalizacijos paketui ir jame išdėstytiems strateginiams ES energetinės rinkos kūrimo tikslams.
- Lietuva palaiko ES priemones energetikos srityje, grindžiamas abipusiškumu, laisvos rinkos, vienodų konkurencijos sąlygų ir skaidrumo principais. Lietuva siekia abipusiškumo principo santykiuose su vertikaliomis trečiųjų šalių monopolijomis, taip pat trečiųjų šalių energetikos monopolijų neigiamos įtakos ribojimo ES vidaus rinkos svertais.
- Lietuva sieks, kad energetinio saugumo stiprinimas būtų akcentuojamas kaip vienas svarbiausių Europos energetikos politikos prioritetų, ypatingą dėmesį skiriant „energetinių salų“ ir ypač pažeidžiamų ES regionų problematikai. Atsižvelgdama į tai, Lietuva remis transeuropinio energetikos tinklo (TEN – E) ir Prioritetinių jungčių plano peržiūrą, ypatingą dėmesį skirdama pažeidžiamoms rinkoms, vis labiau priklausančioms nuo vienintelio išorinio tiekėjo. Šiuo atveju Lietuvai aktualu, kad būtų peržiūrėtas TEN – E biudžetas, tačiau būtinas ne tik biudžeto padidinimas, bet ir jo perskirstymas, santykinai didesnes lėšas skiriant energetinį saugumą didinančių, bet komerciniu požiūriu nepatrauklių, projektų finansavimui.
- Siekdama užtikrinti energetikos išteklių šaltinių ir tiekimo kelių diversifikavimą, Lietuva sieks, kad ES ypatingą dėmesį skirtų tokiems projektams kaip požeminė dujų saugykla, suskystintų dujų (LNG) terminalas, Lietuvos ir Lenkijos dujų jungtis, elektros jungtys su Lenkija ir Švedija, paskatos kuo greičiau Baltijos šalims įsijungti į Europos elektros perdavimo koordinavimo sąjungos (UCTE) sistemą, taip pat ES lygmens priemonėms, kuriomis būtų siekiama paspartinti šių projektų realizavimą.
- Lietuva didins atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą bei energijos vartojimo efektyvumą, ypač būsto ir transporto sektoriuose, taip pat pasisakys, kad saugios branduolinės energijos, kaip konkurencingos ir mažai aplinką teršiančios energijos rūšies, galinčios prisidėti prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kiekio mažinimo, plėtra taptų viena pagrindinių bendrosios ES energetikos politikos plėtros kryptų. Dėl to

Lietuva sieks užtikrinti, kad naujos regioninės atominės elektrinės Ignalinoje projektas būtų įgyvendintas laiku.

- Lietuva skatina imtis veiksmingų priemonių bendrosios ES išorinės energetikos politikos plėtrai spartinti ir solidarumo principo energetikos srityje įgyvendinimui užtikrinti. ES energetinio saugumo korespondentų tinklo ir išankstinio perspėjimo mechanizmo su Rusija sukūrimą Lietuva laiko svarbiu žingsniu, padedančiu užtikrinti tiekimo saugumo grėsmių stebėseną. Lietuva ragina įtraukti Pietų Kaukazo valstybes į Energijos bendriją ir remia ES veiksmus stengiantis garantuoti Energetikos chartijos nuostatų taikymą, ypač Rusijai ir kitiems išoriniams energijos tiekėjams.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *iki 2012 m. sujungti Lietuvos ir Lenkijos elektros tinklai; sėkmingai įgyvendinamas Lietuvos ir Švedijos elektros perdavimo sistemų sujungimo projektas;*
- *iki 2013 m. pradėtas plėtoti Baltijos valstybių ir Lenkijos dujų tiekimo sistemų sujungimo projektas;*
- *sustiprintas ES veiksmų koordinavimas energijos tiekimo krizių atvejais, taip pat ES išorinės energetikos politikos srityje ir užtikrinta ES strateginių energetinių prioritetų ir projektų įgyvendinimo politinė priežiūra ES Taryboje;*
- *2010 m. atsinaujinantys energijos išteklių sudaro iki 12 proc. bendro pirminės energijos balanso, o elektros energijos gamyba iš šių išteklių sudaro 7 proc. visos suvartojamos elektros energijos;*
- *įgyvendinus energiją taupančias ūkio šakų priemones, iki 2013 m. 5,25 proc. sumažintos galutinės energijos sąnaudos (palyginti su 2005 m.).*

VIII KRYPTIS. TVARI EUROPA – ŠVARI APLINKA, DARNUS TRANSPORTAS IR KAIMO PLĖTRA

STRATEGINĖ KRYPTIS: *remti aktyvų pasaulinį ES vaidmenį mažinant klimato kaitos poveikį ir siekti, kad šios srities ambicingų tikslų įgyvendinimo našta ES valstybėms narėms būtų padalyta pagal aiškia ir sąžiningą sistemą, remiantis solidarumo principu; palaikyti ES iniciatyvas, skatinančias mažai aplinką teršiančių energijos gamybos, transporto ir pramonės technologijų vystymą; siekti žemės ūkio ir žuvininkystės sektorių konkurencingumo ir lankstumo vidaus bei išorės rinkose, aktyviai dalyvauti formuojant ir vykdant tinkamą kaimo plėtrą užtikrinančią ES politiką, garantuoti tvarų žemės ūkio ir žuvininkystės išteklių vystymą, maisto saugumą ir tinkamą kokybę.*

- Lietuva pritaria ambicingiems ES klimato kaitos politikos tikslams ir remia ES pasaulinę lyderystę šioje srityje. Lietuva aktyviai dalyvaus derybose dėl ES valstybių narių naštos pasidalijimo įgyvendinant šiuos tikslus po 2012 m. siekdama, kad susitarimas būtų aiškus, sąžiningas ir pagrįstas solidarumo principu, taip pat kad įsipareigojimai ES valstybėms narėms būtų padalyti atsižvelgiant ne tik į šalies išsivystymo lygį ir ekonominio augimo rodiklius, bet ir į specifines nacionalines, regionines aplinkybes ir pažangą mažinant šiltnamio dujų išmetimą.

- Lietuva sieks, kad bendromis ES valstybių pastangomis būtų gerinama Baltijos jūros ekologinė būklė. Lietuva laikosi nuomonės, kad visi Baltijos jūroje įgyvendinami infrastruktūros projektai turi visiškai atitikti tarptautinius aplinkosaugos standartus. Lietuva pabrėžia būtinybę ES lygiu sukurti ambicingą Baltijos jūros strategiją, kurioje būtų skirtas dėmesys regiono ekologinėms ir energetinėms problemoms spręsti.
- Atsižvelgdama į poreikius suderinti miestų ekonominę plėtrą su mobilumo užtikrinimu, gerinti gyvenimo kokybę ir apsaugoti aplinką, Lietuva sieks įgyvendinti darnaus transporto plėtros politiką, kad būtų modernizuotas transeuropinis transporto tinklas, geriau veiktų transporto sistema ir jos atskiri elementai, plėtojamos aplinkai draugiškos viešojo transporto sistemos miestuose, skatinamas geležinkelių transportas, kuriamos intermodalinio transporto plėtros sąlygos, taikomi novatoriški keleivinio susisiekimo sprendimai.
- Lietuva sieks konkurencingo ir lankstaus žemės ūkio sektoriaus, tenkinančio rinkos poreikius, jo restruktūrizavimo (ūkių optimizavimo) ir modernizavimo panaudojant ES paramą, pritaris, kad būtų tobulinamos žemės ūkio rinkos reguliavimo priemonės. Lietuva remia esminį ES Bendrosios žemės ūkio politikos tikslą – užtikrinti aukštos kokybės žemės ūkio produkcijos pasiūlą už priimtina kainą. Lietuva sieks, kad ES deramą dėmesį skirtų ES rinkai – būtų užtikrintas žemės ūkio produktų ir maisto saugumas ir gera kokybė.
- Suvokdama poreikį stabdyti klimato kaitą, išsaugoti aplinkos pusiausvyrą Europoje, Lietuva stengsis garantuoti darnią žemės ūkio plėtrą. Tausodama aplinką ir kraštovaizdį, Lietuva ES lygiu remia aplinkai palankius žemės tvarkymo metodus, ribos ūkininkavimo veiklos intensyvumą didelės gamtinės ir kraštovaizdžio vertės vietovėse ir stengsis išsaugoti biologinę įvairovę. Atsižvelgdama į žemės ūkio sektoriaus indėlį mažinant klimato kaitos padarinius, Lietuva skatins ES daugiau dėmesio skirti integruotiems moksliniams tyrimams šioje srityje, skatindama veiksmingesnį vandens, bioįvairovės ir bioenergijos panaudojimą.
- Naudodama kaimo plėtrai skirtą ES paramą, Lietuva sieks, kad kaimo regionuose būtų puoselėjamas kraštovaizdis ir kultūros paveldas, remiamos mažiau palankios ūkininkauti vietovės, kuriama tvarų vystymąsi užtikrinanti infrastruktūra, teikiamos aukštos kokybės rekreacinės paslaugos. Lietuva, siekdama, kad būtų optimizuotas mažiau palankių ūkininkauti vietovių rėmimo mechanizmas, stengsis ES lygiu suvienodinti kriterijus. Lietuva taip pat sieks užtikrinti kaimo išsivystymo lygio augimą, skatindama kurti alternatyvias žemės ūkiui darbo vietas kaimo regionuose.
- Lietuva skatins biodegalų išgavimo technologijų panaudojimą ir jų tobulinimą; pritaris, kad, nesukuriant konkurencijos maisto produktų gamybai, būtų racionaliai naudojami žemės ištekliai, užtikrinama subalansuota miškų ūkio plėtra, racionaliai didinami biodegalų gamybai skirtų pasėlių plotai.

- Lietuva sieks užtikrinti, kad ES lygiu būtų panaudotos žemės ūkio sektoriaus rizikos ir krizių valdymo priemonės, skatinamos ūkio subjektų pastangos valdyti nuostolius, kylančius dėl galimų verslo rizikos ar gamtinių reiškinių neigiamų padarinių žemės ūkiui.
- Lietuva pasisako už Bendrosios žuvininkystės politikos supaprastinimą, taikomų priemonių peržiūrą ir racionalizavimą, palankių teisinių ir ekonominių žvejybos sąlygų kūrimą. Lietuva skatins optimalų žvejybos išteklių valdymą (apimantį tausojantį ES žuvų išteklių naudojimą, išsaugojimą ir atkūrimą), taip pat žvejybos, akvakultūros ir žuvų perdirbimo verslo vystymą.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *2012 m. išmetamų į atmosferą šiltnamio dujų kiekis neviršija ES lygiu nustatyto nacionalinio limito; susitarime dėl naštos pasidalijimo tarp ES valstybių narių įgyvendinant klimato kaitos ir energetikos paketą atsižvelgta į specifines Lietuvos aplinkybes;*
- *iki 2010 m. biodegalai sudaro ne mažiau kaip 5,75 proc. viso šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui;*
- *lėšų poreikis žemės ūkio rinkos reguliavimo priemonėms sumažėjo 50 proc.;*
- *15 proc. padaugėjo žmonių, užsiimančių alternatyvia žemės ūkiui veikla;*
- *sustabdytas žuvų išteklių Baltijos jūroje mažėjimas;*
- *ES rinkai tiekiami tik labai geros kokybės maisto produktai.*

IX KRYPTIS. EUROPA BE SIENŲ – LAISVĖS, SAUGUMO IR TEISINGUMO ERDVĖ

STRATEGINĖ KRYPTIS: *remti bendros laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimą ir stiprinimą; užtikrinti tinkamą ir veiksmingą migracijos srautų ir išorės sienų valdymą; remti tolesnę Europos integraciją teisingumo srityje, kad būtų garantuoti ES piliečių ir teisingumo interesai, kartu stengtis išsaugoti skirtingas valstybių narių teisės tradicijas; siekti, kad ES lygiu būtų įvertinti totalitarinių režimų įvykdyti nusikaltimai; skatinti aktyvų ES vaidmenį stiprinant laisvę, saugumą ir teisingumą ES kaimyninėse rytų šalyse.*

- Lietuva remia tolesnį Hagos programoje numatytų tikslų įgyvendinimą ir sieks aktyviai dalyvauti kuriant naują daugiametę programą teisingumo ir vidaus reikalų srityje.
- Suvokdama nevaržomo žmonių judėjimo laisvės reikšmę Europos integracijai, Lietuva sieks, kad būtų užtikrintas sklandus perėjimas prie naujos kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) ir laiku įgyvendintas vizų informacinės sistemos projektas.
- Lietuva remia visuotinės ES migracijos politikos kūrimą – vienodas dėmesys turėtų būti skiriamas ir kovai su neteisėta migracija, ir priemonėms, užtikrinančioms teisėtos migracijos valdymą bei palengvinančioms pasienyje gyvenančių asmenų judėjimą. Lietuva pasisako už migracijos, konkurencingumo, prekybos, socialinės apsaugos, švietimo politikos, vystomojo bendradarbiavimo bei Europos kaimynystės politikos sąsajų

stiprinimą. Lietuva aktyviai bendradarbiaus su ES rytų kaimyninėmis šalimis bei regionais.

- Lietuva sieks vizų režimo supaprastinimo Gruzijai ir Baltarusijai, taip pat tolesnio vizų režimo liberalizavimo kitų ES rytų kaimyninių valstybių piliečiams. Lietuva taip pat sieks, kad ES santykiuose su trečiosiomis šalimis būtų taikomas vizų abipusiškumo principas, kuo sparčiau būtų užtikrintas bevizis JAV režimas Lietuvos piliečiams.
- Lietuva pasisako už tai, kad, formuojant bendrąją ES imigracijos politiką, būtų atsižvelgta į valstybėse narėse egzistuojančias skirtingas ekonomines sąlygas, demografinę situaciją ir darbo rinkos poreikius, taip pat paisoma ES kaimynystės politikos rytų dimensijos prioriteto, diferencijuojant migracijos politikos priemones pietų ir rytų kryptimis. Lietuva pritaria, kad ES lygiu būtų įgyvendintos priemonės, kurios padėtų šalims narėms integruoti migrantus. Lietuva pripažįsta patikimų ir lyginamųjų migracijos statistinių duomenų rinkimo ir analizės poreikį.
- Lietuva remia bendrosios Europos prieglobsčio sistemos, nustatančios bendrą prieglobsčio procedūrą, kūrimą. Kartu Lietuva sieks užtikrinti, kad bendroji Europos prieglobsčio sistema nesukurtų valstybėms narėms papildomų išpareigojimų prieglobsčio srityje (pavyzdžiui, nenumatytų prieglobsčio prašytojų priėmimo pagal kvotas privalomo dalyvavimo prieglobsčio prašančių asmenų perkėlimo programose).
- Kontroliuodama ES išorės sausumos sienos atkarpą, Lietuva yra suinteresuota, kad naudojant šiuolaikines technologijas būtų stiprinamas integruotas ES išorės sienų valdymas. Kartu Lietuva pritaria finansinio solidarumo principo taikymui ES išorės sienų apsaugos srityje, neapribojant šios paramos skyrimo tik labiausiai pažeidžiamiems regionams, ir sieks veiksmingai įgyvendinti 2007–2013 m. Išorės sienų fondo programos priemones.
- Lietuva sieks užtikrinti, kad Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (FRONTEX) veiklos stiprinimas ir tolesnė integruoto sienų valdymo sistemos raida nepažeistų valstybių nacionalinės kompetencijos. Lietuva taip pat laikosi pozicijos, kad įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama veiksmingiau kontroliuoti ES išorės sienas ir nelegalios migracijos srautus, svarbu supaprastinti ir teisėto ES išorės sienos kirtimo procedūras.
- Lietuva pripažįsta Priumo sutarties¹⁰ teikiamų galimybių gerinti teisėsaugos institucijų darbą vertę ir intensyviai rengsis įgyvendinti išpareigojimus, kylančius iš Priumo sutarties, – inicijuos reikiamus nacionalinių teisės aktų pakeitimus ir skatins būtinų techninių sprendimų įgyvendinimą. Tai prisidės prie keitimosi informacija efektyvumo užtikrinimo ir informacijos prieinamumo principo įgyvendinimo ES.

---

¹⁰ 2005 m. gegužės 25 d. Priumo mieste (Vokietija) pasirašyta konvencija skirta ES valstybių narių bendradarbiavimui stiprinti kovojant su tokiomis grėsmėmis kaip terorizmas ir tarptautinis nusikalstamumas. 2007 m. birželio 12–13 d. ES Teisingumo ir vidaus reikalų taryba priėmė sprendimą dėl Priumo konvencijos inkorporavimo į ES teisinę bazę.

- Lietuva pritaria geresniam praktiniam policijos ir kitų teisėsaugos institucijų bendradarbiavimui, kai reikia sudaryti bendras nusikaltimų tyrimų grupes, veiksmingiau panaudoti informacines sistemas kovojant su organizuotu ir kitokiu nusikalstamumu, terorizmu ir kitomis grėsmėmis viešajam saugumui. Be to, Lietuva aktyviai prisidės prie saugumo užtikrinimo ir žmogaus teisių bei laisvių apsaugos konfliktiniuose regionuose, dalyvaudama ES civilinėse krizių valdymo misijose; taip pat veiksmingai bendradarbiaus su Europos policijos biuru (EUROPOL), Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos teisinio bendradarbiavimo institucija (EUROJUST).
- Lietuva sieks plėtoti krizių, civilinės saugos ir gelbėjimo sistemas, gebančias reaguoti į nacionalines bei tarptautines nelaimes. Lietuva taip pat stengsis užtikrinti, kad ES lygiu būtų skiriamas ypatingas dėmesys kibernetinio saugumo užtikrinimo klausimams, ypač šiems aspektams: teisinės bazės stiprinimui ir valstybių narių teisės aktų derinimui, naujų technologijų panaudojimui, institucinių pajėgumų stiprinimui, pareigūnų kvalifikacijos kėlimui, keitimuisi informacija, valstybių narių bendradarbiavimo tiriant elektroninius nusikaltimus stiprinimui, visuomenės (kompiuterių ir kitų elektroninės komunikacijos priemonių vartotojų) švietimui, ES ir NATO bendradarbiavimui kovos prieš elektroninius nusikaltimus ir terorizmą srityje.
- Lietuva pasisako už tai, kad totalitarinių režimų padarytų nusikaltimų įvertinimo ES lygiu procesas būtų ne tik tęstinis, bet ir garantuotų, kad nacizmo ir stalinizmo padaryti nusikaltimai būtų traktuojami vienodai. Lietuva laikosi pozicijos, kad šioje srityje būtina priimti tam tikrą teisės aktą.
- Lietuva pasisako už tai, kad ES vykdant terorizmo ir kitų sunkių nusikaltimų prevenciją ir kontrolę būtų užtikrinta visapusiška pagarba visuotinai pripažintoms pagrindinėms žmogaus teisėms ir laisvėms, taip pat garantuota asmens duomenų apsauga. Be to, Lietuva imsis visų reikiamų priemonių, užtikrinančių bet kokio pobūdžio rasizmo ir ksenofobijos apraiškų kontrolę bei veiksmingą šių veikų prevenciją.
- Lietuva pritaria, kad būtų derinami ES valstybių narių baudžiamieji įstatymai ES lygiu, jei tai būtina veiksmingam savitarpio pripažinimo principo įgyvendinimui bei tam tikrų nusikaltimų baudžiamajam persekiojimui ir jų prevencijai užtikrinti.
- Lietuva pasisako už tai, kad Europos Komisija turi atlikti sisteminių ES *acquis communautaire* tarptautinio teisinio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose (t.y. teisinio pagrindo, masto, formų ir procedūrų) įvertinimą ir prireikus pateikti siūlymus, kaip jį tobulinti. Lietuva laikosi pozicijos, kad šioje srityje būtina priimti ES teisės aktą, reglamentuojantį baudžiamojo persekiojimo (proceso) perdavimą iš vienos ES valstybės narės kitai.
- Lietuva pritaria, kad būtina siekti geresnio ES valstybių narių bendradarbiavimo, kai ES lygiu reikia sudaryti tinkamas sąlygas ES valstybių narių piliečiams siekti sprendimo civilinėse bylose priėmimo ir jo vykdymo, taip pat įteisinti tinkamą taikaus neteisminio ginčų sprendimo mechanizmą. Lietuva laikosi pozicijos, kad teisinį tikrumą Europos

teisingumo erdvėje garantuoja bendrą jurisdikcijos ir taikytinos teisės kolizijos taisyklių nustatymas, taip pat sprendimų pripažinimo ir vykdymo įgyvendinimas.

- Lietuva pritaria, kad būtina ES lygiu siekti veiksmingesnės vartotojų teisių apsaugos užtikrinant tinkamą ir nuoseklią Europos Bendrijų teisėkūrą sutarčių teisės srityje.
- Lietuva pasisako už tai, kad ES iniciatyvos civilinės teisės ir civilinio proceso, baudžiamosios teisės ir baudžiamojo proceso srityje turi būti nuoseklios, sisteminės ir sukuriančios papildomą vertę. Lietuva laikosi pozicijos, kad šios iniciatyvos neturi prieštarauti esminiams nacionalinės teisės principams ir civilinės, civilinio proceso, baudžiamosios ir baudžiamojo proceso teisės šakų sistemoms, taip pat privalo leisti išsaugoti nacionalinės teisės ypatumus.
- Lietuva pasisako už teismų bendradarbiavimo tobulinimą sprendžiant šeimos bylas, kad būtų nustatytos tokios teismų jurisdikcijos ir sprendimų pripažinimo bei vykdymo procedūros, kurios užtikrintų kuo skubesnį teismų sprendimų įvykdymą šeimos teisinių santykių srityje. Lietuva laikosi pozicijos, kad šeimos bylose prioritetą turi būti teikiamas vaiko interesams.
- Lietuva laikosi nuomonės, kad ES lygiu būtina siekti tikslesnio ir teisingesnio ES teisės aktų taikymo ES valstybėse narėse, didesnę dėmesį skiriant teisėjų ir kitų valstybės pareigūnų (prokurorų, ikiteisminio tyrimo tyrėjų ir t.t.) kvalifikacijos tobulinimui. Tai iš dalies turėtų būti finansuojama iš ES struktūrinės paramos lėšų. Lietuva laikosi pozicijos, kad būtina svarstyti esamų institucijų stiprinimo arba specialios ES institucijos, kuri koordinuotų nacionalinių institucijų veiklą organizuojant teisėjų ir kitų pareigūnų kvalifikacijos tobulinimą ES teisės taikymo klausimais ir keičiantis gerąja patirtimi tarp ES valstybių narių, sukūrimo klausimą.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *sėkmingai įdiegtos naujos kartos Šengeno (SIS II) ir Vizų informacinė sistema;*
- *supaprastintas ES vizų režimas ES rytų kaimyninių valstybių piliečiams;*
- *įgyvendintas vizų režimo abipusiškumo principas ES santykiuose su JAV;*
- *įgyvendintos nacionalinės priemonės dėl pasirengimo taikyti Priumo sutarties nuostatas;*
- *užtikrinta veiksminga terorizmo, rasizmo ir ksenofobijos nusikaltimų prevencija;*
- *užtikrintas totalitarinių režimų įvykdytų nusikaltimų įvertinimo ES lygiu proceso tęstinumas, apimantis diskusijas dėl galimo naujo ES teisės akto šioje srityje;*
- *priimtas ES teisės aktas, reglamentuojantis baudžiamojo persekiojimo (proceso) perdavimą iš vienos ES valstybės narės kitai;*
- *visi Lietuvos teisėjai ir prokurorai bent vieną kartą dalyvavo kvalifikacijos tobulinimo kursuose ES teisės aktų taikymo klausimais.*

X KRYPTIS. VIENINGA EUROPA – SVARUS BALSAS PASAULYJE

STRATEGINĖ KRYPTIS: *siekti stipresnio ES bendradarbiavimo su rytinėmis ES kaimynėmis peržengiant Europos kaimynystės politikos (EKP) ribas; remti šių valstybių europinius siekius ir integracijos procesus, siekti tolesnio jų suartėjimo su ES ir narystės Europos Sąjungoje perspektyvos; kurti bendrą ES politiką trečiųjų šalių atžvilgiu; siekti kuo glaudesnio transatlantinio bendradarbiavimo; aktyviai prisidėti prie saugumo ir stabilumo zonos plėtros ES kaimynystėje.*

- Lietuva, siekdama plėtoti saugumą ir stabilumą kaimyninėse valstybėse, aktyviai veikia EKP, ES plėtros, bendrosios prekybos politikos, vystomojo bendradarbiavimo, bendrosios užsienio ir saugumo bei Europos saugumo ir gynybos politikos srityse.
- Lietuva pasisako už ES plėtros politiką, pagrįstą jau nustatytais ir objektyviais kriterijais; remia tolesnę ES atvirų durų politiką narystės klausimu, skirtą visoms Europos šalims atsižvelgiant į jų valią ir pasirengimą. Lietuva pasirengusi padėti ES narystės siekiančioms valstybėms ir perduoti integracijos į ES patirtį.
- Lietuva pasisako už darnią ES valstybių narių politiką, skirtą rytų ir pietų EKP šalims. Atsižvelgiant į saugumo situaciją Pietų Kaukazo regione, ypač svarbu skatinti glaudesnius ES santykius su rytų kaimynėmis. Lietuva aktyviai dalyvauja diskusijoje dėl naujos regioninio bendradarbiavimo formos su rytų EKP valstybėmis sukūrimo ir siekia aktyvesnės visų ES valstybių narių paramos.
- Lietuva stengiasi neatidėlioti naujų susitarimų sudarymo su rytų EKP valstybėmis, aktyviai dalyvauja pagrindinių transeuropinių transporto magistralių pratęsimo į ES kaimynines šalis procese, prisideda formuojant ES bendrąją prekybos politiką, skirtą EKP valstybėms, pasisakydama už tolesnį laisvosios prekybos skatinimą ir ES vidaus rinkos plėtrą į Rytus. Lietuva taip pat ragina palengvinti ES vizų režimą rytų EKP valstybėms ir taip skatinti jų piliečių mobilumą. Lietuva aktyviai ragina ES ieškoti būdų padėti spręsti išsaldytus konfliktus Moldovoje ir Pietų Kaukaze, panaudojant ES konfliktų sprendimo ir krizių valdymo priemones.
- Lietuva siekia, kad Baltarusija, įvykus joje esminiams politiniams pokyčiams, būtų įtraukta į EKP. Lietuva pažymi, kad svarbu skatinti Baltarusiją įgyvendinti rekomendacijas, norint, kad ateityje šiai šaliai prekybos srityje vėl būtų taikoma ES bendroji preferencijų sistema. Lietuva visokeriopai remia Europos humanitarinio universiteto, stiprinančio kaimyninės šalies kultūrinį ir intelektualinį potencialą, veiklą.
- Lietuva pasisako už stiprų transatlantinį ryšį, kaip svarbų veiksnių kuriant ir plėtojant saugumo bei stabilumo erdvę ES rytų kaimynystėje, sprendžiant strateginės reikšmės Europos ir Lietuvos energetikos saugumo klausimus, stiprinant ekonominę ES ir JAV integraciją, kuriant transatlantinę rinką bei siekiant laisvo ir lygiaverčio ES piliečių judėjimo transatlantinėje erdvėje.

- Lietuva ir toliau aktyviai dalyosis eurointegracine patirtimi, administraciniais gebėjimais, remis demokratiją ir žmogaus teises, plėtos bendradarbiavimą.
- Lietuva remia siekius gilinti ES ir Rusijos bendradarbiavimą, grindžiamą abipusiais interesais bei įsipareigojimais ir pagarba teisės viršenybės principui. Lietuva taip pat pažymi, kad santykiuose su Rusija Europos Sąjungai ypač svarbu išlaikyti solidarumą. Lietuva taip pat remia Šiaurės matmens politiką plėtojant ES santykius su Šiaurės Vakarų Rusija ir pabrėžia būtinybę vystyti ryšius su Kaliningrado sritimi, įskaitant ir vizų režimo šios srities gyventojams palengvinimą.
- Lietuva skiria didelį dėmesį ES dalyvavimui Pasaulio prekybos organizacijos daugiašalėse derybose. Lietuvai itin svarbu, kad atskirose derybų srityse būtų pasiekta tvarių rezultatų. Lietuva remia šių derybų siekį iš esmės atverti kuo daugiau rinkų pramoninėms ir žemės ūkio prekėms, ypač stengiantis rasti naujų būdų įsitvirtinti ekonomiškai pažengusių besivystančių valstybių rinkose.

SĖKMĖS RODIKLIAI:

- *užtikrinta subalansuota ES valstybių narių politika, skirta rytų ir pietų EKP šalims;*
- *sukurtas daugiašalis politinis bendradarbiavimas su EKP rytų šalimis;*
- *palengvintas ES vizų režimas EKP rytų šalių ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities gyventojams;*
- *panaudotos ES konfliktų sprendimo ir krizių valdymo priemonės sprendžiant „išaldytus“ konfliktus Moldovoje ir Pietų Kaukaze.*